

Công tác triển khai thực hiện ĐỀ TÀI, DỰ ÁN CẤP CƠ SỞ CỦA SỞ, NGÀNH VÀ CẤP HUYỆN MỘT SỐ VẤN ĐỀ CẦN QUAN TÂM

ThS. PHAM VĂN TÂM

TP. Quản lý khoa học cơ sở - Sở KH&CN Vĩnh Long

Năm 2018 là năm đầu tỉnh Vĩnh Long triển khai áp dụng hai văn bản quy phạm pháp luật trong hoạt động quản lý, triển khai thực hiện các nhiệm vụ khoa học và công nghệ (đề tài, dự án) cấp cơ sở: *Quyết định 01/2018/QĐ-UBND ban hành quy định về định mức xây dựng dự toán kinh phí đối với nhiệm vụ khoa học và công nghệ (KH&CN) cấp cơ sở sử dụng ngân sách nhà nước; Quyết định 04/2018/QĐ-UBND ban hành quy chế quản lý nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở sử dụng ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long*. Đây được xem là hai cẩm nang có tính pháp lý cho các sở, ngành, các trường cao đẳng, đại học và các huyện, thị xã, thành phố trong tỉnh áp dụng trong quá trình quản lý và triển khai thực hiện các đề tài nghiên cứu khoa học, các dự án ứng dụng tiến bộ KH&CN cấp cơ sở phục vụ phát triển kinh tế, xã hội, quốc phòng, an ninh trên địa bàn tỉnh.

Hai văn bản trên được xây dựng, ban hành trên cơ sở Luật KH&CN năm 2013 và các văn bản dưới luật có liên quan và đã kết hợp thực tiễn quá trình quản lý hoạt động nghiên cứu, ứng dụng trên địa bàn tỉnh, theo hướng mở và thoáng hơn so với các văn bản quản lý trước đó, đặc biệt là cơ chế tài chính nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho các tổ chức, cá nhân tham gia chủ trì và chủ nhiệm. Tuy nhiên, hai văn bản vẫn đảm bảo tính chặt chẽ và tính pháp lý trong quản lý.

Mô hình trồng ớt trên nền đất sử dụng giá thể hữu cơ
Ảnh: Thanh Sang

Sau một năm áp dụng, hai văn bản trên phát huy hiệu quả trong công tác quản lý cũng như công tác triển khai, thực hiện các đề tài, dự án cấp cơ sở tại các sở, ngành và cấp huyện. Năm 2018 có 29 đề tài, dự án cấp cơ sở của các sở, ngành và 18 dự án cấp cơ sở của cấp huyện được triển khai thực hiện. Thông qua các đề tài, dự án đã giải quyết được những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện nhiệm vụ tại các sở, ngành và cấp huyện.

đóng góp tích cực trong việc đưa tiến bộ kỹ thuật phục vụ sản xuất của người dân.

Năm 2018, hoạt động nghiên cứu khoa học và ứng dụng tiến bộ kỹ thuật cấp cơ sở ở các sở, ngành, các trường cao đẳng trong tỉnh đã có chuyển biến rõ nét theo hướng tích cực. Nhiều đề tài, dự án được xét chọn trên cơ sở ưu tiên cho tính cấp thiết, tính ứng dụng và tính thực tiễn, điển hình như: (1) Đề tài “*Ứng dụng vi khuẩn Bacillus subtilis trong sản xuất chế phẩm vi sinh phân giải đạm cá cung cấp cho cây trồng*”, đề tài tập trung hoàn thiện quy trình sản xuất chế phẩm vi sinh phân giải đạm cá từ các nguồn vi khuẩn Bacillus subtilis. Đây là đề tài có tính thực tiễn cao, tạo sản phẩm phân hữu cơ cung cấp cho cây trồng, phù hợp với nhu cầu thực tế trong canh tác nông nghiệp sạch hiện nay; (2) Đề tài “*Thử nghiệm sản xuất giống nhân tạo cá chạch sông*”, tập trung kỹ thuật cho sinh sản nhân tạo cá chạch sông, tìm ra loại kích thích tố thích hợp để kích thích cả bố mẹ, sản xuất cá giống cung cấp cho nhu cầu của người nuôi; (3) Đề tài “*Nhân giống khoai lang bằng phương pháp nuôi cấy mắt chồi trong điều kiện in-vitro*”, tập trung nghiên cứu xây dựng quy trình nhân giống khoai lang bằng phương pháp nuôi cấy mắt chồi trong điều kiện in-vitro, tạo nguồn giống khoai lang đầu dòng có năng suất, phẩm chất tốt, phù hợp cho vùng chuyên canh khoai lang huyện Bình Tân, Vĩnh Long và các vùng lân cận. Đây là đề tài có tính thực tiễn cao, phù hợp với chủ trương phát triển vùng trồng khoai lang của tỉnh, giúp bà con chủ động trong khâu chọn giống, góp phần tăng hiệu quả sản xuất.

Cùng với đó, ở cấp huyện, việc lựa chọn mô hình, dự án ứng dụng cho dân cũng được triển khai khá nhịp nhàng, ngày

một hiệu quả hơn, nhiều mô hình, dự án ứng dụng được người dân đón nhận và nhân rộng, điển hình như: (1) *Mô hình ứng dụng hệ thống tưới phun trên rau màu và cây ăn trái*, giúp giảm sức lao động, tăng hiệu quả sản xuất. Từ mô hình điểm ban đầu sử dụng nguồn kinh phí sự nghiệp khoa học cho 10ha cải xả lách xoong và 2ha bưởi Năm roi, đến nay đã có 100% diện tích (130ha) chuyên canh cải xả lách xoong và 80% diện tích (khoảng 1.680ha) bưởi Năm roi ở Bình Minh đã áp dụng hệ thống tưới phun trong canh tác; (2) *Mô hình hầm ủ khí biogas xử lý chất thải trong chăn nuôi*, đã mang lại hiệu quả tích cực, giúp giải quyết được ô nhiễm trong chăn nuôi, đồng thời tạo nguồn khí gas phục vụ sinh hoạt; (3) Dự án “*Chuyển giao kỹ thuật ủ phân hữu cơ từ chế phẩm vi sinh Trichoderma làm phân bón hữu cơ phục vụ nông nghiệp*”, đây là dự án tạo nguồn phân hữu cơ cung cấp cho cây trồng, tạo sản phẩm sạch, phù hợp theo hướng nông nghiệp an toàn.

Nhìn chung, công tác quản lý, triển khai thực hiện các đề tài, dự án cấp cơ sở của sở, ngành và cấp huyện đã có những bước tiến rất tích cực, nhiều đề tài, dự án, mô hình ứng dụng có tính thực tiễn cao, giải quyết những khó khăn, vướng mắc trong sản xuất và đời sống của người dân.

Tuy nhiên, hoạt động này vẫn còn những mặt hạn chế nhất định:

- Các phiếu đề xuất đề tài, dự án viết còn sơ sài, thể hiện chưa rõ tính cấp thiết, tính ứng dụng và tính thực tiễn, do đó, gặp khó cho công tác phê duyệt nhiệm vụ;

- Nhiều đề tài, dự án sau nghiệm thu không thực hiện đăng ký lưu giữ tại Trung tâm Thông tin và Thống kê KH&CN theo quy định;

- Đối với sở, ngành: Việc xét chọn danh mục chưa được quan tâm đúng mức về tính cấp thiết, tính ứng dụng và tính thực tiễn, có những đề tài, dự án được đề xuất mang tính nhiệm vụ thường xuyên của đơn vị; có đề tài, dự án không thuộc chức năng nhiệm vụ của đơn vị đề xuất; việc triển khai thực hiện đề tài, dự án chưa phù hợp với quy định của *Quyết định 04/2018/QĐ-UBND ban hành quy chế quản lý nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở sử dụng ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long*, như: Tổ chức họp các hội đồng tư vấn xác định nhiệm vụ, giao trực tiếp nhiệm vụ, nghiệm thu không có thông báo mời Sở KH&CN tham dự; một số sở, ngành chưa quan tâm thực hiện tốt công tác ứng dụng kết quả sau khi kết thúc đề tài, dự án.

- Đối với cấp huyện: Công tác triển khai thực hiện các dự án, các mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN phục vụ cho dân còn hạn chế. Một số địa phương còn lúng túng, bị động trong việc tìm nguồn dự án, mô hình ứng dụng phục vụ cho dân, việc tham mưu tổ chức họp hội đồng tư vấn xác định nhiệm vụ rất chậm nên ảnh hưởng đến công tác giải ngân, có nơi thực hiện vào quý III thay vì đầu năm, do đó, nguồn kinh phí sự nghiệp trong năm không sử dụng hết; một vài địa phương còn lúng túng trong khâu xây dựng đề cương và dự toán kinh phí; từng nội dung cần thực hiện trong dự án và dự toán kinh phí thể hiện chưa rõ ràng nên công tác xét duyệt đề cương và thẩm định tài chính gặp khó khăn.

Để hoạt động quản lý triển khai thực hiện các đề tài, dự án của sở, ngành và cấp huyện ngày một hiệu quả, đóng góp tích cực hơn trong phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương, cần quan

tâm thực hiện những nội dung cơ bản sau:

- Cần quan tâm hơn đến công tác xét chọn danh mục hàng năm, đề xuất nhiệm vụ phải dựa trên chức năng, nhiệm vụ, định hướng phát triển của sở, ngành; phiếu đề xuất phải được đầu tư, phải thể hiện rõ tính cấp thiết, tính ứng dụng và tính thực tiễn;

- Trong quá trình quản lý, triển khai thực hiện đề tài, dự án phải bám sát Quyết định 01/2018/QĐ-UBND ban hành quy định về định mức xây dựng dự toán kinh phí đối với nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở sử dụng ngân sách nhà nước và Quyết định 04/2018/QĐ-UBND ban hành quy chế quản lý nhiệm vụ KH&CN cấp cơ sở sử dụng ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh Vĩnh Long;

- Quan tâm thực hiện tốt công tác đăng ký lưu giữ và ứng dụng kết quả sau khi kết thúc đề tài, dự án.

- Riêng đối với cấp huyện: Chủ động tìm nguồn dự án, mô hình ứng dụng phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương; phối hợp với các đơn vị của tỉnh, các trường cao đẳng, đại học để tìm nguồn dự án, mô hình ứng dụng, đồng thời tranh thủ sự hỗ trợ, mời gọi sự tham gia của các nhà khoa học, chuyên môn để thực hiện các dự án, các mô hình ứng dụng; tranh thủ sự hỗ trợ của Sở KH&CN trong việc hỗ trợ đơn vị chủ trì và chủ nhiệm xây dựng đề cương và dự toán kinh phí cho các dự án ứng dụng; chủ động cử cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý cấp huyện tham gia tốt các khóa đào tạo, các đợt học tập kinh nghiệm để từng bước nâng cao nghiệp vụ, kịp thời nắm bắt thông tin có liên quan đến công tác chuyên môn./.